

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بهداشت و ایمنی

دوره‌ی متوسطه‌ی حرفه‌ای

۱۳۹۶

جمهوری اسلامی ایران

سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

تیم تخصصی است

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: معاونت برنامه‌ریزی آموزشی و توان بخشی (گروه برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دوره اول و دوم متوسطه حرفه‌ای)

نام کتاب: بهداشت و ایمنی ۱۸۲/۲۳ و ۱۸۳/۱۶

مؤلف: مزده سعیدی نژاد

مدیر امور فنی و تولید: لیدا نیک‌روش

آمادگی و نظارت بر چاپ: اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب سایت: www.chap.sch.ir

مدیر هنری و طراح گرافیک: علی معینی

ناشر: سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

چاپخانه: شرکت افست (سهامی عام)

نوبت چاپ و تاریخ انتشار: ۱۳۹۶

ISBN 964-05-1739-9

شابک ۹۶۴-۰۵-۱۷۳۹-۹

طراحی سیستم های آموزشی، پرورشی و توان بخشی با توجه به رویکرد های نوین آموزش به منظور تامین نیازهای دانش آموزان با نیازهای ویژه از اهداف و وظایف اصلی سازمان آموزش و پرورش استثنایی به شمار می رود.

طراحی « دوره ی متوسطه ی حرفه ای » یک بار دیگر تدای اجرای عدالت آموزشی را در جامعه اسلامی طنین افکن نموده و زمینه های مساعد برای به فعلیت رساندن استعداد ها و توانایی های دانش آموزان با نیاز های ویژه را فراهم می سازد.

تاکید بر رویکرد حرفه آموزی در این نظام آموزشی نه تنها باعث توانمند تر شدن دانش آموزان با نیازهای ویژه در فرایند تحصیل و یادگیری می گردد؛ بلکه از این طریق مدرسه به رسالت خویش که همانا آماده کردن دانش آموزان برای زندگی مفید و پویا در جامعه است، دست می یابد.

خداوند را شاکر و سپاسگزاریم که این توفیق حاصل گردید که نسبت به برنامه ریزی درسی دوره ی متوسطه ی حرفه ای با رویکرد حرفه آموزی که با مقتضیات عمومی این دانش آموزان تناسب داشته و از انعطاف لازم برای انطباق با انواع توانایی ها و آمادگی ها برخوردار می باشد، اقدام نماییم.

سازمان آموزش و پرورش استثنایی بر خود واجب می داند از زحمات تمامی عزیزانی که در این حرکت سهم نقش اساسی ایفا کردند به ویژه کارشناسان و معلمان مدارس استثنایی و همچنین سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی و مراکز وابسته تشکر و قدردانی نماید.

امید است معلمان، کارشناسان و صاحب نظران آموزش و پرورش با نظرات ارزشمند خود این سازمان را در ارتقا کیفی برنامه های درسی ارائه شده، بیش از پیش یاری نمایند.

عناوین

واحد کار اول - بهداشت فردی و عمومی..... ۱۵ - ۱

بهداشت فردی • بهداشت محیط • آزمون

واحد کار دوم - عوامل زیان آور محیط کار و راه های مقابله با آن..... ۲۴ - ۱۶

• آلودگی صدا • گرمای زیاد • سرمای زیاد • روتسین نامناسب • اشعه های زیان آور
• گازها ، بخارها و مواد شیمیایی زیان آور • موجودات زنده ی زیان آور محیط • آزمون

واحد کار سوم - وسایل حفاظت شخصی..... ۳۱ - ۲۵

• لباس کار • عینک حفاظتی • کلاه ایمنی • حفاظ گوش • دستکش حفاظتی
• کفش حفاظتی • آزمون

واحد کار چهارم - حوادث و ایمنی محیط کار..... ۴۴ - ۳۲

• تعریف حادثه • حوادث محیط کار به چه دلایلی اتفاق می افتد؟
• نکات ایمنی هنگام کار با برق • ایمنی وسایل گاز سوز • ایمنی در آتش سوزی
• ایمنی در وسایل تیز و برنده • آزمون

واحد کار پنجم - کمک های اولیه (ویژه گروه ب)..... ۵۸ - ۴۵

• کمک های اولیه در خونریزی خارجی • نحوه بانسنان کردن
• کمک های اولیه در سوختگی ها • کمک های اولیه در گرما زدگی
• کمک های اولیه در سرما زدگی • کمک های اولیه در هنگام فرو رفتن جسم خارجی
• آزمون

• منابع..... ۵۹

سخنی با مربیان

امروز حوادث و بیماری های ناشی از کار به یکی از نگرانی های جوامع بشری تبدیل شده است. این حوادث و بیماری ها، ضمن وارد آوردن خسارات مادی و اقتصادی قابل توجه به محیط کار و جامعه، تالمات روحی، مشکلات عدیده ای را نیز بر بدنه ی جامعه حاکم می کند. آموزش بهداشت و ایمنی کار، به عنوان یکی از مهم ترین راه های کاهش حوادث و بیماری ناشی از کار، می تواند گام موثری در راستای ارتقای فرهنگ ایمنی و بهداشت شغلی محسوب شود. از این رو در این مجموعه تلاش شده است، اطلاعات لازم در خصوص بهداشت فردی و محیط، راه های مقابله با عوامل زیان آور محیط کار، وسایل حفاظت شخصی، حوادث و ایمنی محیط کار و انجام کمک های اولیه، در حدی ساده و قابل فهم در اختیار دانش آموزان قرار گیرد.

برای آموزش بهتر این مجموعه توصیه می شود به نکته های زیر توجه کنید:
با مطالعه ی هدف های رفتاری، به انتظارهای آموزشی هر واحد کار پی خواهید برد و می توانید برنامه ی آموزشی خود را با توجه به آن ها تنظیم کنید.

محتوای آموزشی هر واحد کار بر اساس روش های فعال یاددهی - یادگیری تدوین شده و شامل فعالیت های عملی، بحث های گروهی و تصویرهای مرتبط با موضوع است که با توجه به هدف های رفتاری تدوین شده اند.

به منظور ارتقای سطح یادگیری و توانمند سازی دانش آموزان را در انجام فعالیت های عملی و بحث های گروهی مشارکت بدهید. در پایان هر واحد کار، آزمون های پایانی به منظور ارزش یابی بخش های نظری و عملی مطرح شده اند. مربیان محترم می توانند در آزمون های کلاسی از سایر شیوه های طرح سوال مانند آزمون های چهار گزینه ای، جای خالی، و ... نیز استفاده کنند. واحد کار ۵ برای دانش آموزان (گروه ب) طراحی شده است.